

Beslut

efter tillsyn av den fristående grundskolan
MBC-skolan i Västerås kommun

Magelungen Utveckling AB.
Bondegatan 35
116 33 STOCKHOLM

Dnr 44-2010:5004
2011-01-28
1 (3)

Tillsyn i den fristående grundskolan MBC-skolan

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för MBC-skolan skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

MBC-skolan riktar sig främst till elever som är i stort behov av särskilt stöd. Det föreligger stora skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen som av den anledningen helt är anpassad till elevernas förutsättningar och behov. I flertalet fall innebär detta ett fokus på ett begränsat antal ämnen. Varje elev har sitt eget schema och läser de ämnen som de, i samråd med skolan och föräldrarna, bedöms ha förutsättningar för att nå målen i. Skolan har dock inte personal med utbildning i alla de för grundskolan obligatoriska ämnena varför Skolinspektionen ifrågasätter om samtliga skolämnen värderas likvärdigt i samband med att elevernas individuella scheman läggs upp så att det finns samma möjligheter för en elev att läsa alla grundskolans ämnen. I nära samband med skolan genomgår eleverna också ett behandlingsprogram. Rektorn är dock tydlig med att särskilja skolverksamheten och behandlingsverksamheten och uppger att det finns ett tydligt fokus på utbildning, vilket också bekräftas av tillsynen.

Skolan har endast ett fåtal elever vilket bidrar till goda möjligheter att följa upp elevernas kunskapsutveckling. Rektorn uppger dock att alla elever inte når målen för utbildningen. Skolinspektionen bedömer därför att skolan behöver fortsätta och intensifiera sitt arbete för att fler elever ska ges förutsättningar att lägst nå målen i samtliga ämnen. I sitt arbete med uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat bör rektorn också utveckla elevernas individuella utvecklingsplaner bland annat så att de omfattar skriftliga omdömen i alla de ämnen som eleven får undervisning i och så att inte för mycket ansvar läggs

på eleven. Även skolans åtgärdsprogram bör utvecklas så att de omfattar insatser för hur eleverna ska nå kunskapsmålen.

Skolan har endast en lärare utöver rektorn, som också undervisar. Dessa har inte utbildning för all den undervisning som de bedriver. Skolan strävar efter att lösa detta på olika sätt men Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att säkerställa att undervisning ges av för ämnena behöriga lärare. Skolinspektionen bedömer också att skolan måste försäkra sig om att eleverna ges möjlighet till undervisning i samtliga ämnen och inte bara i de ämnen som lärarna har utbildning för att undervisa i.

Alla som Skolinspektionen samtalat med uppger att miljön i huvudsak är trivsam och trygg.

Nedan redovisas dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av MBC-skolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolans pedagogiska personal har inte utbildningen för den undervisning de i huvudsak (9 kap. 2 § 1985 års skollag).

Skolinspektionen har i tillsynen av MBC-skolan identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas

- Skolan bör intensifiera sina ansträngningar att få alla elever att lägst nå målen för utbildningen.
- Rektorn bör försäkra sig om att eleverna ges möjlighet till undervisning i samtliga för grundskolan obligatoriska ämnen.
- Skolans individuella utvecklingsplaner bör utvecklas så att de omfattar skriftliga omdömen i alla de ämnen som eleven får undervisning i samt förtydliga skolans insatser för att eleven ska nå målen.
- Lärarna bör förbättra användningen av nationella ämnesprov för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.
- Rektorn bör försäkra sig om att eleverna ges möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.
- Skolans åtgärdsprogram bör utvecklas så att de omfattar insatser för hur eleverna ska nå kunskapsmålen.

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 28 april 2011.

I ärendets slutliga handläggning har Ann-Katrin Karlsson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager
Enhetschef

Anna Rydin
Undervisningsråd

Kopia till
Västerås kommun

Bilagor:
Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av MBC-skolan
Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för MBC-skolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i den fristående grundskolan MBC-skolan i Västerås kommun. Besök gjordes i skolan den 11 november 2010.

Huvudmannen för MBC-skolan får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet. Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt.** Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från MBC-skolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, verksamhetschefen, en av skolans lärare, en behandlingsassistent samt företrädare för huvudmannen. Informella samtal fördes med elever. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Västerås kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen uppger att företrädare för kommunen har haft en dialog med huvudmannen angående resurstilldelning och elevfrågor.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på MBC-skolan

MBC skolan	Antal elever
Fristående grundskola	7

Källa: Skolans egna uppgifter i samband med tillsynsbesöket i november 2010

Skolinspektionen godkände MBC-skolan i Västerås kommun som en fristående grundskola för årskurserna 4-9 genom beslut (33-SV2008:695) den 27 januari 2009. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Skolans inriktning är allmän och skolan har medgivande att bedriva verksamhet med ett elevantal som understiger 20 elever.

Huvudman för skolan är aktiebolaget Magelungens Utveckling AB med organisationsnummer 556489-1447.

Verksamheten vid MBC-skolan startade läsåret 2009/2010 och omfattar årskurserna 6-9. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

MBC-skolan är öppen för alla även om skolan enligt egen uppgift främst vänder sig till elever med psykosociala problem och/eller olika typer av neuropsykiatriska diagnoser, som är i stort behov av särskilt stöd. I nära samarbete med skolan genomgår också eleverna ett behandlingsprogram.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 7 elever. Samtliga elever är folkbokförda i Västerås kommun.

Tillsynsprotokoll för MBC-skolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☒

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☒

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☐

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☒

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☐

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☒

Avgifter

☐

Rektors beslutsfattande

☐

Huvudmannaskap och tillstånd

☐

Stabilitet

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan bör intensifiera sina ansträngningar att få alla elever att lägst nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § 1985 års skollag

Motivering:

I samtal med rektorn och företrädare för huvudmannen uppger dessa att MBC-skolan är till för de elever som är i stort behov av särskilt stöd för sin skolgång. Eleverna har oftast psykosociala problem och ibland också neuropsykiatriska diagnoser och deras tidigare skolgång är i flertalet fall mycket begränsad.

Rektorn uppger att alla elever arbetar utifrån sina egna förutsättningar vilket innebär att vissa av eleverna läser samtliga ämnen medan andra har en skolgång begränsad till exempelvis matematik, svenska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa samt slöjd. Mot bakgrund av att elevantalet är så litet finns ingen nationell statistik över uppnådda kunskapsresultat. Rektorn uppger dock att måluppfyllelsen varierar stort - vissa elever kommer att nå målen i samtliga ämnen som eleverna får undervisning i medan andra inte kommer att nå några av de mål som gäller för utbildningen.

Enligt rektorn arbetar skolan ständigt med att anpassa undervisningen, ge särskilt stöd till de elever som behöver det och utarbeta åtgärdsprogram som följs upp kontinuerligt. Trots detta når inte alla elever målen för utbildningen och det är därför Skolinspektionens bedömning att skolan behöver intensifiera sina ansträngningar för att alla elever ska ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn bör försäkra sig om att eleverna ges möjlighet till undervisning i samtliga för grundskolan obligatoriska ämnen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § 1985 års skollag

Motivering:

I samtal med rektorn framkommer att i princip ingen av eleverna läser samtliga de ämnen som ingår i en grundskoleutbildning. Utbildningen anpassas utifrån elevernas förutsättningar och behov vilket i flertalet fall innebär ett fokus på ett begränsat antal ämnen. Det framkommer vidare vid tillsynen att skolans två lärare tillsammans har behörighet att undervisa i ämnena svenska, samhällsorienterande ämnen, idrott och hälsa samt textilslöjd. För att ge eleverna undervisning av behörig lärare i andra ämnen uppger rektorn att skolan timanställer lärare eller låter befintliga lärare genomgå kompetensutveckling.

Mot bakgrund av ovanstående ifrågasätter Skolinspektionen om samtliga skolämnen värderas likvärdigt i samband med att elevernas individuella scheman läggs upp så att det finns samma möjligheter för en elev att läsa naturorienterande ämnen, för vilka skolan saknar ämneskompetens, som samhällsorienterande ämnen där ämneskompetensen finns på skolan. Det uppges i samtal med lärare att det nog finns en tendens till att fokusera på de ämnen för vilka lärarna har ämneskompetens.

För bedömningen av huruvida skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver, se bedömning nedan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag****Bedömning:**

Skolans pedagogiska personal har inte i tillräcklig utsträckning utbildning för den undervisning de bedriver.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § p.6 1985 års skollag

Motivering:

MBC-skolan har två lärare, varav en också innehar rektorsbefattningen. Lärarna är tillsammans behöriga att undervisa i svenska, samhällsorienterande ämnen samt textilslöjd. Rektorn uppger emellertid att eleverna på skolan också läser matematik, engelska, naturorienterande ämnen liksom hem- och konsumentkunskap. Detta är ämnen som skolan saknar personal med utbildning i. En av lärarna genomgår för närvarande kompetensutveckling inom matematik, vilket kommer att ge behörighet att undervisa i ämnet. Lärarna uppger också att de kan få handledning av pedagoger från närliggande grundskola för att kunna undervisa i de naturorienterande ämnena.

Skolinspektionen gör bedömningen att det inte är tillräckligt med handledning för att kunna undervisa i naturorienterande ämnen utan att det behövs en utbildning i ämnena. Vidare saknas personal med utbildning för att undervisa i engelska och hem- och konsumentkunskap.

I samband med faktagranskningen uppger rektorn att skolan har inlett en rekryteringsprocess för att anställa en lärare med kompetens i matematik och naturorienterande ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolans individuella utvecklingsplaner bör utvecklas så att de skriftliga omdömena inte ges ämnesövergripande och att inte för mycket ansvar läggs på den enskilde eleven.

Författningsstöd:

1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet jämfört med 7 kap 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner inklusive skriftliga omdömen som upprättats i samband med utvecklingssamtal. De skriftliga omdömena relaterar tydligt till nationella mål och identifierar också vad eleven behöver arbeta vidare med inom de olika ämnena för att nå målen för utbildningen. Dock behöver omdömena utvecklas så att de inte ges ämnesövergripande i exempelvis samhällsorienterande ämnen utan omdömen ska ges i varje ämne för sig.

I den framåtsyftande sammanfattande delen av den individuella utvecklingsplanen framgår mål för eleven som tydligt relaterar till nationella mål. Det framgår också vad eleven behöver arbeta med för att nå målen. Ett stort ansvar läggs emellertid på eleven och skolans instanser är inte tydligt framskrivna, vilket behöver utvecklas.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Lärarna bör i högre grad använda sig av nationella ämnesprov för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Författningsstöd:

1 a kap. 6 och 7 §§ förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet jämfört med 7 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

I samtalet med både rektorn och läraren så anger de att skolan strävar efter att genomföra de nationella ämnesproven i årskurs 9. Hittills har skolan emellertid inte lyckats genomföra proven i sin helhet då själva provsituationen har blivit för stressande för eleverna. Lärarna saknar då ett viktigt verktyg i sin bedömning och betygsättning av eleverna. Mot bakgrund av att fristående grundskolor är skyldiga att delta i nationella ämnesprov i årskurs 3, 5 och 9 bör skolan sträva efter att hitta former för att genomföra de nationella ämnesproven.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn bör försäkra sig om att eleverna ges möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § 1985 års skollag

Motivering:

I samtalen med rektorn och läraren uppger dessa att eleverna har stora möjligheter att utöva inflytande över sitt eget lärande genom exempelvis att välja arbetsområde eller arbetssätt inom olika ämnen. Rektorn och läraren uppger också att skolan har så kallade vi-möten där alla elever tillsammans med personal diskuterar om och på vilka sätt skolan skulle kunna förändras och förbättras. I samtal med elever och lärare framkommer emellertid att vi-mötena inte fyller avsedd funktion och att de sällan medför någon konkret förändring av skolans verksamhet. Skolinspektionen bedömer därför att rektorn behöver hitta former för att eleverna ska ges möjlighet att utöva ett aktivt inflytande inte bara över sitt eget lärande utan också över verksamheten i stort.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolans åtgärdsprogram bör utvecklas så att de också omfattar insatser för hur eleverna ska nå kunskapsmålen.

Författningsstöd:

1a kap. 5 a § förordningen om fristående grundskolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av exempel på åtgärdsprogram utarbetade vid MBC-skolan. Dessa omfattar en situationsbeskrivning, styrkor och resurser på såväl elev- som grupp- och organisationsnivå, huvudmål, delmål, åtgärder och ansvarsfördelning. Skolinspektionen konstaterar dock att åtgärdsprogrammen främst fokuserar på svårigheter av social karaktär. Skolans insatser för hur eleverna ska nå kunskapsmålen framgår inte av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av. Skolinspektionen vill därför i sammanhanget påpeka vikten av att skolan vid utarbetandet av åtgärdsprogrammen beaktar alla de faktorer som har betydelse för elevens möjligheter att nå målen.
